

v pokoji, kde není k hnutí pro starý, nepotřebný nábytek, a rodiče obývají dvě luxusně zařízené místnosti.

V dobrých rodinách máme při prohlídce bytu pocit, že každý dostal, co mu náleží, a nikdo není upřednostňován na úkor druhých. Byt těchto rodin má svůj styl a svou jednotu, jako celek harmonuje.

KAPITOLA 54

Zařízení bytu

*Příběh Zdeňka a Marie, kteří si zařizovali byt —
Reprezentační funkce bytu — Další funkce bytu —
Nároky dospělých a dětí.*

Zdeňk a Marie se brali po krátké známosti, jejich rodiče nečekali, že už budou mít dítě. Mladí manželé se nastěhovali do bytu, v němž do té doby bydlela Zdeňkova babička. Ta, aby nepřekážela, odešla k sestře na venkov. Začalo zařizování. Prostředků se zdálo být dost, měli novomanželskou půjčku, něčím přispěli Zdeňkovi rodiče a pozadu nezůstali ani rodiče Marie.

Novomanželé pokládali za nejpřednější věc zařídit obývací pokoj, který byl největší a nejlépe situovaný. Ostatní se prý už nějak časem zvládne. Začali běžovým kobercem a velkým tmavohnědým vzorem, který rozprostřeli ode zdi ke zdi. Pak instalovali záclony a závěsy. O barvu závěsů měli svou první větší hádku, Zdeňk neprosadil svou umírněnou představu, vyhrála to Marie s oranžovou. Pak přišla sedací souprava, také oranžová, aby se hodila ke koberci a k závěsům. Potom koupili kovový lustr s dvanácti žárovkami uspořádanými do tvaru koule. A nakonec dali ke zdi stěnu s mnoha skříňkami, policemi, s místem na televizi a s barem. Koupili barevnou televizi, do baru pár lahví a peníze byly pryč.

V ložnici zůstaly postele s vrzajícími drátěnkami po babičce. Zdeňka to rozčilovalo, tak je alespoň podložil překližkou. Nespalo se na nich nejlépe, ale pořád to bylo lepší než spát na rozkládací pohovce v obýváku, potom byl člověk ráno jako rozlámaný, takže pohovku vyhradili návštěvám. Postýlku pro dítě dostali starší, od známých, nový slamníček už do ní opatřit nestačili, kluk byl doma o týden dřív, než měli vypočteno.

Nyní jsou spolu Zdeňk a Marie pět let. Mají dvě děti a jejich byt je zaří-

zen v podstatě stejně jako dřív. Marie se pokouší pracovat na půl úvazku, ale neví, jestli vydrží; dcera je v jeslích pořád nemocná, za tři dny chytí rýmu, pak je z rýmy kašel, z kašle bronchitida. A nemůže pořád užívat antibiotika. Zdeňk studuje večerně vysokou, kterou už začal za svobodna, ale nedostal se přes třetí semestr. Teď si svou tehdejší lehkomyšlnost vyčítá. Ze starého rýsovacího prkna si udělal stůl, má ho v ložnici a večer u něho pracuje. Marie bývá s dětmi hlavně v kuchyni, která se od dob, kdy v ní hospodařila babička, změnila jen málo. Marie by ráda vyměnila kameninový dřez a rozvrzaný stůl na přípravu jídla za moderní kuchyňskou linku, jenže na ni už nejsou peníze. Marie není ráda, když si děti chtějí hrát v obývacím pokoji, zjistila už, jak špatně se světlý čalouněný nábytek čistí, a také koberec už nese nezahladitelné stopy po dětském řádění.

Případ Zdeňka a Marie má ukázat, že byt je nejen přístřeším, ale také vizitkou rodiny. Kromě funkce obytné má i funkci reprezentační. Rodina, která se zařizuje, volí takové zařizovací předměty, které jsou podle jejích představ jak účelné, tak reprezentativní. Návštěvník, který do rodiny přichází, má získat určitý dojem. Některé rodiny ho chtějí něčím udivit nebo ohromit. Jiné mu jen naznačují, co jsou zač. Žádná rodina však není prosta snahy zapůsobit na příchozí zařízením svého bytu. Byt je výsledek životního stylu rodiny a také svědectví o něm. Tak jako se člověk, který píše dopis, stylizuje do určité podoby, tak se také rodina může stylizovat do nějaké podoby zařízením svého bytu. Když se člověk stylizuje do něčeho, na co nemá, působí afektovaně nebo trapně. V bytě, který neladí se skutečnou povahou jeho obyvatel, máme také nepříjemný pocit, pocit předstírání, vytahování se.

Průzkumy bydlení na nových sídlištích u nás ukazují, že reprezentační funkce bytu dostává až příliš často přednost před funkcí obytnou a v podstatné míře určuje zařízení bytu. Případ Zdeňka a Marie je dost typický. V obývacím pokoji se soustřeďuje takové zařízení, které má předvádět, jak si rodina žije, případně jak by žít chtěla. Funkčně je obývací pokoj užíván málo, hlavně ke sledování televize a k přijímání návštěv. Polský spisovatel S. Rejmont popisuje v románě Země zaslíbená — který jsme mohli vidět i ve filmové podobě — zbohatlíka, jenž si postaví nový dům. Zařídí ho vším dostupným luxusem. Sám přitom žije jako dřív, ve dřevěném domku poblíž. Do svého paláce vodí jen návštěvy. Když do něho vstupuje, hned za dveřmi si zuje boty, aby na naleštěných podlahách nezanechával stopy. V nábožném vytržení prochází rozlehlými sály, jako by nevěřil, že mu to všechno patří. Reprezentační obývací pokoj naší dvojice nemá k takovému paláci daleko, rozdíl je jen v měřítku.